

**Az Értelmi Fogyatékosok Fejlődését Szolgáló Magyar
DOWN ALAPÍTVÁNY**

1145 Budapest, Amerikai út 14. E-mail: down@downalapitvany.hu
Tel.: 363-63-53 Tel./fax: 273-11-70 Adószám: 18005282-1-42
Bankszámlaszám: UniCredit Bank 10918001-00000013-38730007

**Beszámoló
a Down Egészségcentrum
2017. évi tevékenységéről**

1. A Down Egészségcentrum működése és a munkájában résztvevő munkatársak

Az Egészségcentrum több éves előkészítő munka után végül 2017. januárjában kezdett működni, kísérleti jelleggel, ennek ellenére már 2017-ben is meglehetősen szerteágazó tevékenységet folytatott mind a prevenció mind a gyógyítás területén.

Az Egészségcentrumot 2017. október 13-ától tekinthetjük végleges és stabil szolgáltatásnak. Kozma Imre Atya ezen a napon nyitotta meg ünnepélyesen és áldotta meg az Egészségcentrumot.

Az Egészségcentrum tevékenységét, a szolgáltatásokért bejelentkező páciensek irányítását a Koordináció Központ végzi. Innen történik a tanácsadás, valamint a megelőzést, gyógyítást célzó tevékenységek összehangolása, a párhuzamosan felmerülő szociális problémák kezelésével. A Koordinációs Központ tevékenysége jól tükrözi a Down Alapítvány holisztikus szemléletű támogató rendszerét, azaz a testi és lelki egészség, a kiegyensúlyozott életvitel, a család működésének a legkülönbözőbb szakmai megoldásokkal és eszközökkel történő segítségét.

A tanácsadó tevékenységet egy kisebb csapat végzi: az Egészségcentrum koordinátora, neurológus-pszichiáter orvosa, egészség-tanácsadója, mentálhigiénés szakembere, pszichológusok és szociális munkások, szociális ügyintézők, akik a tanácsadáson túl a konkrét megvalósításban is részt vállalnak.

Az Egészségcentrum tevékenysége a Budai Irgalmasrendi Kórház szakorvosi tevékenységére támaszkodva megelőzést és gyógyítást szolgáló ellátásokat vesz igénybe minden olyan esetben, amikor ezt a Koordinációs Központ szakemberei szükségesnek látják. A kórház biztosítja a szűrő-vizsgálatokhoz, egészségkárosodást jelző panaszok kivizsgálását és a megfelelő szakellátásokat, a Koordinációs Központ pedig irányítja a pácienseket, a konkrét szakorvosi szolgáltatások felé vagy szakvélemények megszerzéséhez. Megszervezi a kórházi felvételt az invazív beavatkozást igénylő diagnosztikákhoz, a műtétekhez, valamint hosszabb kivizsgálást igénylő betegségek esetén.

A tanácsadás és a szociális támogatás a sérült személyt és a családtagokat szolgálja egészségük és szociális helyzetük javítása érdekében. Az esetek változatossága és száma igen nagy, például halmozottan sérült személy intézményi elhelyezésétől, a sérült személy munkavállalásának elintézésén keresztül, olyan egyedi esetekig, mint egy genetikai szakvélemény beszerzése egy önkéntes véradónak jelentkező Down-szindrómás hölgy számára, akit többször elutasítottak a véradó állomások. (A szakvélemény alapján a hölgy adhat vért a vérbankok számára.)

A Koordinációs Központ munkájában központi szerepet kap a fogyatékos emberek egészségvédelmét és egészségfejlesztését szolgáló lehetőségek feltárása, egyénre szabott módszerek ajánlása, könnyen érthető kiadványok, szakmai anyagok átadása.

A Down Egészségcentrumban intenzív pszichológiai tanácsadó munka folyik: pszichológusaink tréningeket, egyéni és csoportos terápiát, tanácsadó foglalkozásokat bonyolítanak, értelmi fogyatékos felnőttek, valamint családtagok számára. Sikernek könyveljük el zeneterápiás és fototerápiás foglalkozásainkat, amelyek nem csak népszerűek, de igen hatékony eszköznek bizonyultak a halmozottan sérült emberek fejlesztésének és lelki egészségük megtartásához.

2. Orvosi ellátás a Down Egészségcentrumban

A Koordinációs Központ fő tevékenysége az értelmi fogyatékos és halmozottan sérült személyek egészségének komplex menedzsmentje, melynek legfontosabb részét az egészség-szolgáltatások képviselik, a tanácsadás, megelőzés és a gyógyítás, melyek elsősorban a Budai Irgalmasrendi Kórházhoz kötődnek.

Az Egészségcentrum fenntartói és felelős irányítói: Kozma Imre Atya, a Betegápoló Irgalmasrend részéről és Dr. Gruiz Katalin, a Down Alapítvány részéről.

A kórház irányító szakemberei Dr. Schandl László – orvosigazgató és Iglói Hajnalka – ápolási igazgató, a Betegápoló Irgalmasrend részéről pedig Palotás Eszter munkatárs.

Az Egészségcentrum koordinátora Vámos Magdolna, a Down Alapítvány vezető szakembere, aki fogadja a pácienseket, szervezi és dokumentálja a Koordinációs Központ szolgáltatásait, a tanácsadásokat, valamint az Egészségcentrum szakorvosi vizsgálatait, továbbá követi az Irgalmasrendi Kórházban folyó gyógyító tevékenységet. Az Egészségcentrum vezető főorvosa Dr. Zsolnai Mária neurológus és pszichiáter szakorvos, aki rendelési időben – hétfőn és csütörtökön 9–13 óra között – fogadja, ellátja és irányítja a pácienseket a szükséges szakrendelések, illetve tanácsadások felé. A Koordinációs Központ munkáját segíti Tuboly Krisztina – pszichiátriai szakasszisztens és Holota Erika – a Koordinációs Központ asszisztense.

A szakorvosi ellátást az Irgalmasrendi Kórházban folyó rendelések biztosítják (1. táblázat).

1. táblázat: A Budai Irgalmasrendi Kórházban a Down Egészségcentrum által 2017-ben igénybevett szakrendelések, ambulanciák, és a bejelentkezett pácienseket ellátó orvosok

Allergológia-Immunológia	prof. Dr. Nékám Kristóf, Dr. Smajda Zsuzsanna, Dr. Gantuner Ariona
Aneszteziológia	Dr. Fábián József
Belgyógyászat	Dr. Gellei András, Dr. Gellei András, Dr. Grósz Andrea
Bőrgyógyászat	Dr. Gyurkovics Klára
Diabetológia	Dr. Grosz Andrea, Dr. Kis János
Endokrinológia	Dr. Mondok Ágnes, Dr. Takács Edit
Fül-orr-gégészet	Dr. Szlávik Marietta, Dr. Bártfai Gertrud Zsuzsanna, Dr. Gyeney László
Gastroenterológia	Dr. Szeli Dóra, Dr. Gelley Fanni
Kardiológia	Dr. Arányi Péter, Dr. Wettstein András, Dr. Toldi Schedel Emil, Dr. Jávorka Kinga, Prof.Dr. Tomcsányi János PhD.,Dr. Marosi András
Kórházi pszichológus	Viniczai Ágnes
Laboratórium	Dr. Nagy Erzsébet
Lymphodema	Dr. Stirczer Gabriella
Neurológia	Dr. Zsolnai Mária
Neurológia, pszichoterápia	Dr. Zsolnai Mária
Nőgyógyászat	Dr. Vojczek László

Ortopédia	Dr. Rácz Dénes, Dr. Varga Ferenc, Dr. Lang Péter, Dr. Danka László
Radiológia, UH	Dr. Farbaky Zsófia
Reumatológia	Dr. Mészáros Györgyi, Dr. Berkes Enikő, Dr. Rajkovic Bernadett
Sebészet	Dr. Köveskúti Ágnes, Dr. Kollár Anita, Dr. Dorogi Bence, Dr. Bencz László
Szemészet	Dr. Szalai László, Dr. Vadnai Ákos, Dr. Pongrácz Mária
Urológia	Dr. Fischer Gábor, Dr. Koródi Gál Botond, Dr. Szajó Jenő

A Down Egészségcentrum Koordinációs Központjába bejelentkezettek átírányítása is lehetséges más egészségügyi intézményekbe, amennyiben ellátásukra nincs mód az Irgalmasrendi Kórházban..

Az eddig igénybevett klinikák és kórházi szakrendelések:

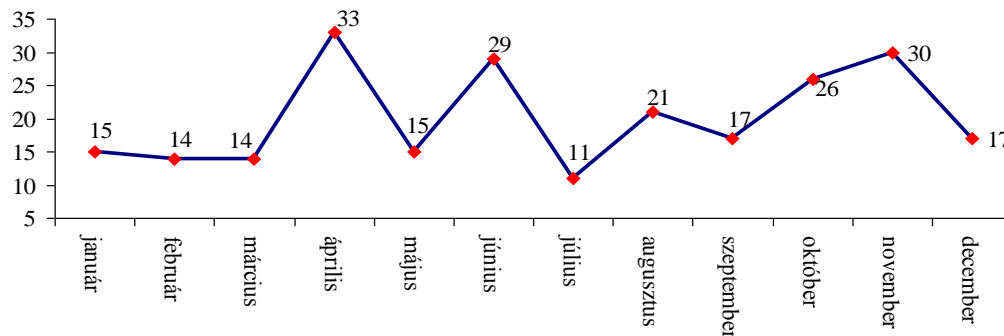
SOTE Fog-és Szájsebészeti Klinika – Altatásos Fogászat Budapest,
 Debreceni Egyetem (DE OEC) Fogászati Klinika – Altatásos Fogászat,
 SOTE II. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika,
 Markhot Ferenc Kórház Eger – Angiológia,
 Budai Gyermekkorház – Gyermeknőgyógyászat,
 Bethesda Kórház – Altatásos Gyermekfogászat,
 SOTE Fogpótlástani Klinika Budapest,
 speciális esetekben magán fogászati rendelők, például Dr. Laky Lóránt, fogorvos.

A Down Egészségcentrum tanácsadói, trénerai a Down Alapítvány munkatársai:

Janzsó Szilvia – vezető pszichológus (Down Alapítvány munkatársa)
 Szabó Alexandra – a fejlesztő tréningek pszichológusa (Down Alapítvány munkatársa)
 Tóth Petra – a fejlesztő tréningek pszichológusa (Down Alapítvány munkatársa)
 Steinbach Éva, mentálhigiénés szakember
 az Alapítvány szociális szakemberei.

3. A Down Egészségcentrum igénybevétele

Az Egészségcentrumban kialakított működési protokoll alapján az egészségügyi szolgáltatásaira vagy tanácsadásra előzetesen be kell jelentkezni. A bejelentkezést a Koordinációs Központ fogadja telefonon, e-mailen vagy személyesen. Az orvosi ellátást, tanácsadást, pszichológiai tréningeket igénybe venni kívánó ügyfelek és páciensek számára a Down Egészségcentrum a hét minden munkanapján rendelkezésre áll.

1. ábra: A Down Egészségcentrum Koordinációs központjába bejelentkezettek számának (fő) alakulása 2017-be, havonta

A havi forgalom 2017-ben erősen ingadozott, az összes bejelentkezések száma 2017-ben 242 volt (2. táblázat). A táblázat csak az újonnan bejelentkezetteket tartalmazza, a szakrendelésekre történt visszarendelések számát nem követtük.

2. táblázat: Összes bejelentkezés 2017-ben (fő)

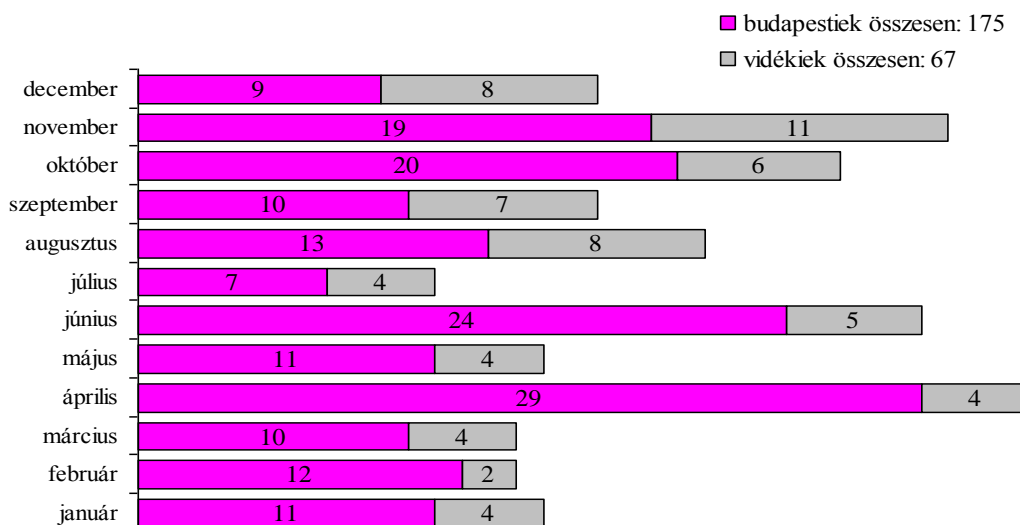
Összes bejelentkezés	Szakrendeléseket felkereste (fő)	Osztályos felvételre került (fő)	Más egészségügyi intézménybe irányítva (fő)
242	195	5	42

A 3. táblázat az egyes szakrendeléseket igénybevevők számát mutatja, a tanácsadások számát az 5. táblázatban láthatjuk.

3. táblázat: A Budai Irgalmasrendi Kórházba, a DKK-n keresztül, egyes szakorvosi ellátásokra bejelentkezett új betegek száma havi bontásban

Szakrendelések	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December	Összesen
Allergológia		3					1					2	6
Aneszteziológia												1	1
Belgyógyászat						2			1		1		4
Bőrgyógyászat	1		1	10									12
Diabetológia	1						1						2
Endokrinológia	3	1				3			2	1			10
Fül-orr-gégészlet	2							1			1		4
Gasztroenterológia	1		2	2	1		1		1		2	3	13
Kardiológia			1			1		1	1		2	2	8
Kórh. pszichológus	1				1	1							2
Laboratórium											2		2
Neurológia	1		3	9	4	6	6	9	5	10	9	3	65
Nőgyógyászat	1	5	1		1								8
Lymphodema				2								1	3
Ortopédia		1				6			1		1		9
Pszichoterápia				3									3
Radiológia											2		2
Reumatológia			1		1	2					1		5
Sebészet					1	2		2	1	1			7
Szemészet				1	1	2	1	2	1		1	1	10
Urológia		1		1	2	1			1	13	4		23
Mindösszesen	1	11	9	28	12	26	10	15	14	25	26	13	200

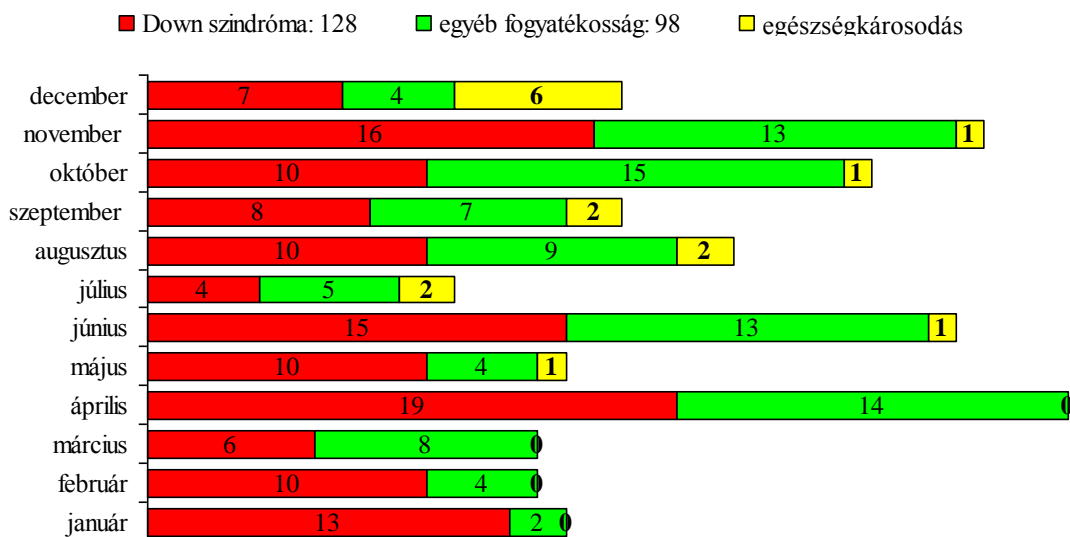
A Down Egészségcentrum segítségét igénybevevő páciensek közel egyharmada (28%) vidéki településekről jelentkezett be és számuk fokozatosan nőtt 2017 során (2. ábra).

2. ábra: A bejelentkezett páciensek száma (fő) lakóhely szerint 2017-ben.

A következő településről jelentkeztek az igénybevevők: Ajka, Aszód, Bajót, Biatorbágy, Bölske, Budajenő, Csobánka, Dunaharaszti, Ebes, Eger, Fegyvernek, Fót, Gyöngyöshalász, Hatvan, Kerékteleki, Kiskőrös, Kismaros, Kóka (Pest megye), Maglód, Martfű, Miskolc, Monor, Nagykáta, Ózd, Pákozd, Pilis, Sárosd, Somoskőújfalu, Százhalombatta, Szentendre, Szob, Szolnok, Szombathely, Tarján, Tornyospálca, Törökszentmiklós, Újbarok, Újfehértó, Vác, Vecsés, Villány.

A Koordinációs Központba bejelentkezettek közel fele (47 %-a) Down szindrómás páciens volt. Bár az egészségcentrum neve utal a Down-szindrómára, de ahogy a Down Alapítvány, ugyanúgy az Egészségcentrum sem csak Down-szindrómás, hanem más értelmi fogyatékos, és halmozottan sérült, egészségkárosodott ember számára nyitva áll. Az érdeklődők körében hónapról-hónapra emelkedett az *egyéb* sérült, nehezen ellátható személyek (pl. autizmussal élő), halmozottan sérült, vagy más egészségkárosodott személyek aránya (3. ábra).

3. ábra: A páciensek alapstátusz szerinti megoszlása 2017-ben

A bejelentkezők életkorára jellemző, hogy legtöbb páciens fiatal, 45 éven aluli volt, de valamennyi korosztályból jöttek hozzánk fogyatékos emberek, akik elsősorban a Budai Irgalmasrendi Kórházban remélték gyógyulásukat. Bár a Down Egészségcentrum a felnőtt, 18 éven felüliek számára nyújt szolgáltatásokat, ennek ellenére a hozzánk forduló néhány fiatal korúnak is próbáltunk segíteni. A Bethesda Kórházhoz 15 éves együttműködés köt és kapcsolatba léptünk más gyermekrendelésekkel is annak érdekében, hogy a fogyatékos kiskorú személyt nevelő család könnyebben elérhesse a számára szükséges egészségügyi szolgáltatásokat (4. táblázat).

4. táblázat: A bejelentkezett páciensek életkor szerinti megoszlása 2017-ben

Korcsoportok	Bejelentkezett páciensek száma												
	Január	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December	Összesen
< 20	1				1	3	1	3	1		5	0	15
20–24	5	6	6	6	2	2	2	5	5	2	6	3	50
25–29	4	5	5	11	3	7	3	1	5	4	3	2	53
30–34	2			4	1	4	1	2	1	3	5	0	23
35–39		2	2					1		7	2	4	18
40–44				3	2	7	1	2		2	3	2	22
45–49	3	1	1	4	2	2		2	2	7	4	0	28
50–54				3	1	2	1			1		0	8
55–59					1	1		1			1	1	5
60 felett				2	2	1	2	4	3		1	5	20
Mindösszesen	15	14	14	33	15	29	11	21	17	26	30	17	242

3. Tanácsadás és tréningek a Down Koordinációs Központban

A Down Koordinációs Központban folyó egyéni valamint csoportos tanácsadások, tréningek középpontjában az egészséggel kapcsolatos, valamint a szociális és a pszichés / lelki állapotok, helyzetek, problémák állnak. A 2017-es statisztikát az 5. táblázat tartalmazza.

Az egészségmegőrzéssel, egészségfejlesztéssel kapcsolatos tanácsadást Vámos Magdolna a családsegítést Steinbach Éva sorstárs segítő végzi. A segítséget kérőket, szociális problémákkal az alapítvány szociális munkásaihoz irányítjuk. Az egyéni és csoportos pszichológiai tanácsadás Janszó Szilvia, Tóth Petra és Szabó Alexandra pszichológusok feladata. 2017-ben összesen 22 fogyatékos személy számára biztosították a tréningeket összesen 47 alkalommal.

Fentiekén kívül olyan intézkedésekre is sor került, amikor hivatalosan kerestünk meg intézményeket, hivatalokat, ügyfeleink problémáinak megoldása érdekében.

Nagy figyelmet fordítunk arra, hogy mindig egyénre szabott megoldásokat keressünk a panaszaiikkal, betegségükkel hozzánk fordulóknak számára. Arra törekedtünk, hogy a Down Alapítvány alapelveivel megegyező holisztikus szemléletű szolgáltatást nyújtsuk a rászoruló értelmi fogyatékos emberek életminőségének javítása érdekében.

5. táblázat: Tanácsadás, egyéni és csoportos terápia, tréning a Koordinációs Központban

A tanácsadás témája, egyéni és csoportos tréningek megnevezése	Alkalmom	Résztevő / alkalom	Tanácsadást végzők és trénerok	A tanácsadás eredménye, illetve az ügyek folytatása
Egészségügyi, egészségvédelmi tanácsadás	7	1–3	Vámos M.	Telefonos kapcsolattartás, további kérdések, beszámolók az ügyféltől
Szociális helyzettel (lakásprobléma, járulék, más juttatások elérésével kapcsolatban) panasz, segítségkérés	5	1–2	Vámos M. Steinbach É.	Jogszabályok áttekintése, hatóság megkeresése, tájékoztató anyagok átadása, kapcsolattartás
Súlyos értelmi fogyatékos családtag intézeti elhelyezéséhez segítségkérés	1	1	Vámos M.	A fogyatékos családtag elhelyezése a lakóhelyhez közeli intézményben megtörtént
Segítség kérés DS ügyfél részéről, önkéntes véradáshoz	3	1	Vámos M.	Down szindrómás személy diszkriminációs problémájának megoldása (genetikai szakvél.)
Egyéni terápiás tanácsadás	6	1	Janzsó Szilvia	Titoktartási kötelezettség miatt a pszichológus nem ad tájékoztatást
Önálló élet tréning	16	7	Tóth P. Szabó A.	Folyamatosan
Felnőtt élet tréning	16	7	Tóth P. Szabó A.	Folyamatosan
Zeneterápia	15	8	Jéger D.	Folyamatosan
INV (szerda 1) tréningek	3	6–10	Janzsó Sz. Tóth P.	A szakmai tapasztalat és az elmélet, gyakorlati hasznosítása a mentori/segítői munkában
Szakmai nap (gyógypedagógusok, pszichológusok és egészségügyi szakemberek részvételével)	1	9	Veisz A. Veres I. Vámos M.	Konkrét, a segítői munkában alkalmazható protokollok készítése
Telefonos tájékoztatás, tanácsadás szakellátásokról		****	Vámos M. Holota E.	A DEC és BIK szakellátásairól, képkalkuló diagnosztikáról, műtétekről, stb.

Az eddigi tapasztalatok, és a Down Egészségcentrum szolgáltatásait igénybe vevő, gyógyulásukat kereső sérült emberek, vagy a prevenciós szolgáltatásokat igénybevevők jelentős száma is azt igazolja, hogy a Centrumra nagy szükség van. Azok az orvosok és egészségügyi szakdolgozók, akik az év folyamán ellátták a sérült, fogyatékos pácienseket kiválóan teljesítettek mind szakmailag, mind emberiségéből, mind lojalitásból.

Köszönjük ügyfeleink nevében minden munkatársnak és önkéntesnek, elsősorban az Budai Irgalmasrendi Kórháznak, hogy ez a nem mindennapi szolgáltatás megvalósulhatott!

Elérhetőségek:

Koordináció Központ címe: 1027 Frankel Leó út 54., földszint.

Közvetlen telefon: **1-438-8575** – mobil elérhetőség: **30-632-1075**

e-mail: vamosmagdolna@downalapitvany.hu és down@downalapitvany.hu